

– Utdatert om religion og vitenskap

//

//]]]]> //]]>

Det er tid for å se litt nærmere på den angivelige motsetningen mellom vitenskap og religion, mener vitenskapshistorikeren Vidar Enebakk.

Han har vurdert fjorårets Darwin-bøker og er kritisk til vårt hjemlige ordskifte: Mange av argumentene i den norske debatten om evolusjon og religion er utdaterte, skriver han i en lengre [artikkel](#) som nå er lagt ut på Salongen.

En lengre versjon er trykt i siste nummer av [Arr – idéhistorisk tidsskrift](#).

Darwin fortjener et bedre forsvar, noe som også må innebære en mer balansert håndtering av spørsmålet om religion og vitenskap.

Enebakk har sett nærmere på to Darwin-bøker som kom ut i 2009: Antologien [Darwin. Verden ble aldri den samme](#), redigert av Dag O. Hessen, Thore Lie og Nils Chr. Stenseth, og [Darwins teori. Evolusjon gjennom 400 år](#) skrevet av Erik Tunstad.

//]]]]> //]]>

De som forsvarer evolusjonslæren forholder seg til 1980-tallets amerikanske debatt, der kreasjonister argumenterte for å sidestille evolusjon og religion i naturfagstimene, mener Enebakk.

Problemet er bare at de kristne kreasjonistene siden den gang har omgruppert seg og lagt om retorikken til det som i dag kalles «Intelligent Design» (ID). Etter nederlagene i rettssakene på 1980-tallet, gikk de bort fra en religiøs framstilling av jordas skapelse og begynte å argumentere mer vitenskapelig om naturens iboende fornuft, formål og forsyn. Siden tidlig på 1990-tallet har ID-tilhengerne insistert på at deres posisjon er vitenskapelig fundert, ikke religiøst motivert. Dette reiser helt andre konstitusjonelle spørsmål i USA, samtidig som det fordrer nye motargumenter fra dem som forsvarer Darwin og utviklingslæren også i Norge.

//]]]]> //]]>

En som tar tar i ID-retorikken er Erik Tunstad. Men hans bok har en annen svakhet, mener Enebakk: Den omskriver vitenskapshistorien som om det eksisterer en nødvendig motsetning mellom vitenskap og religion:

På Darwins tid var dette ikke selvsagt, og Darwin selv var i beste fall agnostiker. Andre aktører på den tiden som Asa Gray, Darwins nære venn og fremste forsvarer i USA, var personlig kristen og samtidig professor i naturhistorie ved Harvard University. Også flere av de senere bidragsyterne til den moderne evolusjonære syntesen var religiøse, for eksempel Theodosius Dobzhansky som skrev *Genetics and the Origins of Species* (1937) og samtidig var ortodoks kristen. Tunstad tilnærming er tendensiøs, og han overfører sine egne verdier og vurderinger på vitenskapshistorien.